

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО
Факультет права, гуманітарних і соціальних наук
Кафедра психології, педагогіки та філософії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та методичної роботи

В. В. Костін

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ООК 11 «ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА»

Другого (магістерського) рівня

Спеціальність 053 «Психологія»

Освітньо-професійна програма – Психологія

Кременчук 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Переддипломна практика» розроблена на основі освітньо-професійної програми «Психологія», підготовки здобувачів освіти освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 053 «Психологія» та відповідних нормативних документів

Робочу програму розробили:

доцент кафедри психології, педагогіки та філософії, кандидат психологічних наук Літвінова О. В.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри психології, педагогіки та філософії, протокол №1 від 01.09.2023 р.

Гарант освітньої програми _____ Ольга ЛІТВІНОВА

Завідувач кафедри _____ Ольга ЛІТВІНОВА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методичної ради факультету права, гуманітарних і соціальних наук протокол № 1 від 04.09.2023 р.

Голова науково-методичної ради _____ Людмила ВАСЕЧКО

ВСТУП

Переддипломна практика проводиться відповідно до «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладах України», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 93 від 8 квітня 1993 р. із змінами, внесеними згідно з наказом Міносвіти № 351 (0351281-94) від 20.12.94, а також регламентується Положення про проведення практики студентів Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського від 19.11.2018 р. (наказ №298-1). Переддипломна практика передбачена освітньою програмою «Психологія» другого (магістерського) рівня спеціальності «Психологія».

Переддипломна практика студентів є складовою частиною підготовки магістрів, обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття кваліфікаційного рівня магістра зі спеціальності «Психологія». Вона проводиться з метою проведення констатувального експерименту згідно з темою магістерського дослідження та розробки програми формувальних впливів.

Переддипломна практика проводиться у навчальних закладах усіх рівнів, на підприємствах, у центрах психологічної допомоги, у центрах психологічної реабілітації, комерційних організаціях та інших установах, де є психологічна служба або кабінет психолога. При цьому студент-практикант зараховується на штатну вакантну посаду психолога або (за відсутності вакансії) як його дублер і зобов'язаний брати активну участь у розв'язанні виробничих завдань організації, пов'язаних з виконанням психологічних функцій, а саме – здійснення психологічної допомоги. Практика проводиться у 3-му семестрі, строк практики (два тижня) визначається відповідно до навчального плану.

Переддипломна практика є узагальненням і вдосконаленням набутих знань, практичних умінь, компетенцій і навичок володіння професійним досвідом та формування готовності випускників до самостійної трудової діяльності, підготовка до написання магістерської роботи (проведення констатувального

експерименту згідно теми магістерської роботи та розробка програми формувального експерименту).

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Мета практики – узагальнення та вдосконалення здобутих теоретичних знань, професійних умінь і навичок, вияв готовності до самостійної діяльності психолога, який здатний надавати психологічну допомогу особистості та групі; організація та проведення констатувального експерименту в рамках магістерського дослідження та розробка програми формувальних впливів.

Завдання практики

1. Застосування загальнотеоретичного та практичного підґрунтя при розробці дизайну емпіричного дослідження згідно теми та мети магістерського дослідження.

2. Складання дослідницької програми (етапів дослідження, підбір експериментальної вибірки, психодіагностичних методик) відповідно до мети магістерського дослідження;

3. Організація та реалізація констатувального етапу дослідження згідно з емпіричною гіпотезою магістерського дослідження;

4. Проведення кількісного та якісного аналізу результатів констатувального експерименту, за необхідністю математико-статистичного аналізу даних;

5. Розробка на основі результатів констатувального експерименту програми формувальних впливів;

6. Підготовка та написання наукової статті/тез за результатами проведеного констатувального експерименту.

У результаті проходження практики студенти повинні знати:

– теоретико-методологічні засади проведення констатувального експерименту;

- особливості організації та реалізації програми констатувального експерименту з урахуванням вікового критерію респондентів;
- особливості розробки стимульного матеріалу для проведення емпіричного дослідження;
- особливості формування експериментальної вибірки;
- процедуру збору та представлення первинних даних дослідження, їх узагальнення та інтерпретацію;
- теоретичні засади розробки формувальних впливів на основні результатів констатувального експерименту.

В результаті проходження практики студенти повинні уміти:

- організувати та здійснювати констатувальний експеримент згідно теми магістерського дослідження та емпіричної гіпотези;
- представляти первинні результати проведеного констатувального експерименту;
- робити кількісний та якісний аналіз результатів констатувального експерименту та обґрунтовувати отримані показники;
- розробляти напрями формувальних впливів на основі отриманих показників.

Під час проходження виробничої практики студенти набувають такі **компетентності:**

Інтегральна: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні:

- ЗК 1 – Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК 2 – Здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- ЗК 3 – Здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- ЗК 4 – Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

- ЗК 6 – Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- ЗК 7 – Здатність діяти соціально відповідально та свідомо;
- ЗК 8 – Здатність розробляти та управляти проектами.

Спеціальні:

– СК 1 – Здатність здійснювати теоретичний методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та практики.

– СК 2 – Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та/або практичної значущості.

– СК 3 – Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

– СК 4 – Здатність здійснювати практичні діяльність (тренінгові, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

– СК 5 – Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

– СК 10 – Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи індивідуальної та групової психологічної допомоги (психологічне консультування, психологічна корекція, психоедукація) клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

Під час переддипломної практики студенти отримують **програмні результати навчання:**

– ПРН 2 – Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів;

– ПРН 3 – Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки;

– ПРН 4 – Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій;

– ПРН 5 – Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг,

психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість;

– ПРН 7 – Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях;

– ПРН 10 – Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності;

– ПРН 11 – Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

Загальне керівництво практикою здійснює ректор університету. Безпосереднє навчально-методичне керівництво переддипломною практикою здійснює кафедра психології, педагогіки та філософії в особі завідувача кафедри та керівника виробничої практики. Вони зобов'язані погоджувати з керівниками базових підприємств проведення практики студентами спеціальності 053 – «Психологія»; спільно з деканатом складати наказ про розподіл студентів на місця практики і про призначення керівників від кафедри, складу комісії із захисту звітів із практики; отримувати в навчальному відділі угоди (2 примірники) і направлення на практику, організовувати та проводити настановчі консультації з переддипломної практики; контролювати проходження практики; надавати методичну допомогу студентам щодо оформлення звітів, після закінчення практики повертати угоди (один примірник) до навчального відділу. Керівниками переддипломної практики від кафедри призначаються досвідчені викладачі кафедри, які мають відповідне навантаження, добре знають специфіку роботи базових підприємств. Їх обов'язками є:

- керівництво шестигодинним робочим днем студентів-практикантів;
- планування роботи студентів спільно з керівником від бази практики.

Обрання бази переддипломної практики має бути узгоджено з метою магістерської роботи, адже мета практики – це безпосередньо проведення

констатувального дослідження за темою кваліфікаційної роботи магістра. Керівник переддипломної практики від кафедри погоджує з керівником бази практики, де проводиться практика (згідно з угодою на проведення практики між Кременчуцьким національним університетом імені Михайла Остроградського і організацією, де проводиться практика) такі аспекти:

- перевіряє своєчасне прибуття студентів на місце практики;
- контролює проходження практики студентами;
- виявляє і своєчасно вносить пропозиції керівнику практики від навчального закладу про усунення недоліків;
- консультує студентів з питань підготовки і проведення констатувального експерименту;
- надає необхідну науково-методичну допомогу студентам;
- спостерігає за проведенням студентів;
- спостерігає за проведенням емпіричного дослідження за тематикою магістерської роботи;
- перевіряє виконання студентами діючих в організації правил внутрішнього розпорядку, відвідування робочих місць практики і виконання ними програми практики;
- проводить індивідуальні та групові консультації.

Наприкінці практики керівник від кафедри спільно з керівником від бази практики робить підсумки й попередньо оцінює роботу студентів. Директор базового підприємства своїм розпорядженням (наказом) зараховує студентів на практику і призначає керівників практики від підприємства для роботи з ними. Студенти-практиканти на період практики належать до складу трудового колективу, тому вони зобов'язані дотримуватися правил внутрішнього розпорядку бази практики.

Перед від'їздом на практику студенти отримують від керівника практики від кафедри щоденники практики із зазначеним індивідуальним завданням, термінами проходження практики та календарним графіком проходження

практики; з ними проводиться загальна інструктивна нарада та інструктаж з техніки безпеки і охорони праці. Керівник практики від кафедри обов'язково інформує студента, на що потрібно звернути увагу і на які питання відшукати відповідь у виробничих умовах. Зазвичай це поглиблене вивчення структури психологічної служби певного закладу, психологічного процесу, педагогічного процесі, з якими студент повинен ознайомитися на місці практики.

Керівник практики від бази практики забезпечує і контролює організацію практики відповідно до термінів, графіка, змісту, які викладені у календарному плані проходження переддипломної практики студента. В закладах вищої освіти, які є базою практики, студент має дотримуватися правил внутрішнього розпорядку та режиму роботи, пройти вступний інструктаж з охорони праці та протипожежної безпеки, своєчасно прибути на базу практики, у повному обсязі виконувати всі завдання, які передбачені програмою практики, виконати індивідуальне завдання.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Переддипломна практика є завершальним етапом практичної підготовки фахівців освітнього рівня «Магістр» спеціальності 053 «Психологія». Для проходження переддипломної практики студенти наказом ректора університету направляються на базові підприємства, організації, установи м. Кременчука. Переддипломна практика передбачає такі питання:

1. Настановча сесія, складання студентами дослідницьких програм згідно тематики магістерського дослідження та емпіричної гіпотези дослідження, їхня перевірка керівником практики.

2. Проведення (або завершення) констатувального експерименту за темою магістерського кваліфікаційного дослідження Проведення (або завершення) математико-статистичного аналізу отриманих результатів. Якісний аналіз отриманих результатів. Формулювання висновків.

3. Розробка програми формувальних впливів на основі результатів констатувального експерименту.

4. Завершення роботи над магістерською кваліфікаційною роботою. Написання звітної наукової статті (тез) за результатами магістерського дослідження. Участь у підсумковій конференції з практики

ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ. ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Поточний і підсумковий контроль за виконанням студентами окремих розділів усієї програми практики здійснюють керівники від кафедри. За день до закінчення практики кожен студент повинен подати керівникові від кафедри пакет звітної документації із заліковою позначкою керівника від підприємства у щоденнику та у звіті, який містить:

- звіт про проходження переддипломної практики;
- характеристику керівника практики від підприємства студента-практиканта (з підписом керівника практики від підприємства і/або керівника бази практики, завіреним печаткою бази практики).

Критерії оцінювання переддипломної практики як виду навчальної дисципліни студенти отримують перед початком практики від керівника практики від кафедри.

№ пор.	Вид контролю	Бали
1	Виконання завдань практики	50,0
2	Оформлення звіту (правильність та якість)	10,0
3	Виступ з доповіддю на захисті практики	10,0
4	Індивідуальне завдання	20,0
5	Відповіді на запитання	10,0
	Загальна сума балів	100,0

Після завершення практики відбувається захист у присутності комісії. Підсумкова оцінка (диференційований залік) за практику враховується нарівні з іншими оцінками, які характеризують успішність студента. Результати складання

заліків із практики заносяться у відомість обліку успішності, проставляються в заліковій книжці та в журналі обліку роботи викладача.

Бали	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Оцінка	Означення
90–100	A	5	Відмінно
82–89	B	4	Добре
74–81	C		
64–73	D	3	Задовільно
60–63	E		
35–59	FX	2	Незадовільно

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Белей М. Д., Тодорів Л. Д. Основи діагностичної психології. Івано-Франківськ: Тіповіт, 2008. 296 с. ULR: <http://194.44.152.155/elib/local/3864.pdf>
2. Бондарчук О. І. Експериментальна психологія: курс лекцій. Київ: МАУП, 2003. 120 с. URL: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/ps_02.pdf
3. Бочелюк В. Й., Бочелюк В. В. Методика та організація наукових досліджень із психології: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 360 с. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/417919.pdf
4. Гріньова О. М., Терещенко Л. А. Дитяча психодіагностика: навчально-методичний посібник. Вінниця: Нілан-ЛТД, 2015. 227 с. ULR: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/11801/1/child_psychological_diagnostics.pdf
5. Застосування діагностичних мінімумів в діяльності працівників психологічної служби: [метод. рек.] / авт.-упор.: В. М. Горленко, В. Д. Острова, Н. В. Сосновенко, І. І. Ткачук ; за заг. ред. В. Г. Панка. Київ: УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2018. 106 с. ULR: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/minimumi.pdf>
6. Зливков В. Л., Лукомська С. О., Федан О. В. Психодіагностика особистості в кризових життєвих ситуаціях. Київ: Педагогічна думка, 2016. 219 с. ULR: <https://core.ac.uk/download/pdf/77241343.pdf>

7. Кирьянова О. В. Особливості застосування психодіагностичного інструментарію в управлінні персоналом, 2012. URL: <https://cutt.ly/zXrxYYC>
8. Климчук В. О. Математичні методи у психології: навчальний посібник для студентів психологічних спеціальностей. Київ: Освіта України. 2009. 288 с. URL: <https://cutt.ly/eXn1hqW>
9. Кузікова С. В. Основи психокорекції: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2012. 320 с.
10. Лемак М. В., Петрище В. Ю. Психологу для роботи: діагностичні методики: методичне видання. Ужгород: вид-во «ІВА», 2011. 614 с.
11. Малкова Т. М. Візуальна психодіагностика. Київ: Державний університет телекомунікацій, 2018. 132 с. URL: <https://cutt.ly/tXrkaJ3>
12. Максименко С. Д., Носенко Е. Л. Експериментальна психологія: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 360 с.
13. Моргун В. Ф., Тітов І. Г. Основи психологічної діагностики : Навчальний посібник для студ. вищих навч. закл. Київ : Вид. Дім «Слово», 2009. 345 с.
14. Неурова А. Б., Капінус О. С., Грицевич Т. Л. Діагностика індивідуально-психологічних особливостей особистості: навчально-методичний посібник. Львів: НАСВ, 2016. 181 с. URL: <https://cutt.ly/7XrvERB>
- Павелків Р. В., Цигипало О. П. Психодіагностичний інструментарій в умовах дошкільного закладу [текст]: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2013. 296 с. URL: <https://cutt.ly/wXrlKLO>
15. Положення про проведення практики студентів Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського. URL: http://www.kdu.edu.ua/uch_otd/practika.pdf.
16. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладах України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text>
17. Положення про психологічний кабінет дошкільних, загальноосвітніх та інших навчальних закладів системи загальної середньої освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0691290-01#Text>

18. Психодіагностика особистості підлітка: навчальний посібник із психологічної практики для студентів педагогічних і психологічних спеціальностей; за ред. О. Д. Кравченко, В. Ф. Моргуна. Полтава, 2008. 118 с. URL: <https://cutt.ly/oXrbO2G>

19. Психологічна допомога дитині у психотравмуючій ситуації. Методичний посібник; Уклад. Г. Б. Растроста. Суми. НВВ КЗ СОППО, 2018. 64 с.

20. П'ятницька-Познякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі : навчальний посібник. Київ : Либідь, 2003. – 116 с.

21. Технологія тренінгу / Упоряд. : О. Главник, Г. Бевз; за заг. ред. С. Максименко. Київ : Главник, 2005. 112 с.

22. Туриніна О. Л. Психологія травмуючих ситуацій: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: ДП «Вид. дім Персонал», 2017. 160 с.

23. Чала Ю. М., Шахрайчук А. М. Психодіагностика. Навчальний посібник. Харків: НТУ «ХП», 2018. 246 с. URL: <https://cutt.ly/pXriyfh>

24. Щербакова І. М., Стадник Г. А. Психодіагностика професійного самовизначення особистості. Навчально-методичний посібник. Суми: Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2012. 324 с. URL: <https://library.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/04/62-1.pdf>

25. Удич З. Діагностичний інструментарій у психолого-педагогічному супроводі інклюзивного класу. *Сучасні тенденції та фактори розвитку педагогічних та психологічних наук*: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, Україна, 2-3 лютого 2018 р.). Київ: ГО «Київська наукова організація педагогіки та психології», 2018. С. 31-35. URL: <https://cutt.ly/QXrbfrR>